

JAVASLAT

Bölcsey Ferenc festőművész munkássága

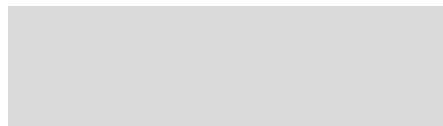
a Pomázi Települési Értéktárba történő felvételéhez

Készítette:

Ozori Magdolna

Kelt: Pomáz, 2023. december 23.

a javaslattevő aláírása:

I. A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó (személy/intézmény/**szervezet**/vállalkozás) neve, címe:

Pomáz Barátai Társaság 2013 Pomáz, Luppá Vidor utca 2.

---

2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:

Név: *Ozorai Magdolna*

Levelezési cím:

Telefonszám:

E-mail cím:

II. A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése: ***Bölcsey Ferenc festőművész munkássága***

---

2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása: (csak egy jelölhető)

☐ agrár- és élelmiszergazdaság	☐ egészség és életmód	☐ épített környezet
☐ ipari és műszaki megoldások	☒ kulturális örökség	☐ sport
☐ természeti környezet	☐ turizmus	
-

3. A nemzeti érték fellelhetőségének helye: *Bölcsey Ferenc családjilag kapcsolódott Pomázhoz. Bölcsey képek fellelhetők a különböző galériákban szerte a világban*

---

4. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik:

- települési
-

a javaslattevő aláírása:

5. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása:

Bölcskey (Bölcskei) Ferenc (1897-1976) - (művésznevén Bölcskey Imre Dénes) festőművész munkássága

Cinkotán született, de rokonsága és művésztársai által több szállal kötődött Pomázhoz. Szülei hosszabb ideig Pomázon éltek, testvérei részben itt születtek. Több pomázi családdal is kapcsolatban, illetve rokonságban volt, a pomázi Szalai családhoz különösen szoros barátság fűzte. A Tregede családdal való kapcsolata még a cinkotai évekre nyúlik vissza. László testvére családjánál Pomázon többször hosszú ideig tartózkodott. Bölcskey Ferenc sokoldalú ember volt, a festészetén kívül iparművészként is tevékenykedett, valamint érdekelt a költészet és a zene is.

Az Iparművészeti Főiskolán először ötvösművészetet tanult, majd kisplasztikával foglalkozott, végül díszítőfestő szakon végzett 1913 – 1918 között. Zutt A. Richard mester majd Papp Sándor és Simai Imre mellett rajzolni tanult. A világháború alatt 16 hónapig frontszolgálatot teljesített, majd leszerelése után másfél évig a szentendrei művészkolónia tagja volt. 1925. októberében a pomázi I.sz. óvoda termeiben kiállítás volt műveiből. 1926-ban Pomázon, mint járási székhelyen a Faluszövetség szervezésében gazdasági, ipari és kulturális kiállítást rendeztek az akkori egyetlen iskola épületében, melyen 12 község vett részt. Ezen a kiállításon pomázi művészként együtt állított ki többek között Bölcskey Ferenc, Szalai Margit és Jankovits Gyula.

1922 és 1929 között hét éven keresztül Olaszországot járta és behatóan tanulmányozta a klasszikus mestereket. Ezek az évek meghatározóak voltak festészetére. 1923-24. a velencei Maffioli üvegyár tervezője volt Első kiállítása 1924-ben volt a Gallerie Giuseppben, ahol tengerparti képeivel aratott igen nagy sikert, majd Budapesten, Rómában, Firenzében, Wiesbadenben, 1928-ban Koppenhágában, 1929-ben Hágában szerepelt gyűjteményes kiállításokon. 1926-ban és 1932-ben a Nemzeti Szalonban kollektív kiállítást rendeztek, amely szintén igen nagy sikert aratott.

A kiállítás katalógusában így ír magáról:

„Négy és fél évi iparművészeti iskolai évek — „ötvösszakon.” Pálfordulás. Az ötvös és kisplasztikai szakot az iskola tanári kara „választotta” nekem — de én festő voltam ott is, akkor is. 1917. elvittek katonának — Galíciába, Tirolba, 1919. Költő vagyok. Festő vagyok. 1921. a Muzsikát szeretem és írok muzsikát. 1922-ben Boromisza Tibor festőművész megment az erők e nagy forgácsolásából. Dominálóan a piktúra érdekel. Párisba akarok utazni és a sors Veneziába vet, 1923. júli. 22. Festek üveget. Aquarell, aquatinta, metszek fát és linoleumot. Nem találom magam. Az aquarellekben bizakodom: szeretem. Künn alszom az akkor még mezős „kampó St. Elenán” és nappal a várost bújom a tanulmányaimmal. A télen Maffioli üvegyárba menekülök. Dekoratív üvegterveket rajzoltatnak velem. Sohasem álmodtam annyi szentet és angyalkát, amennyit ott gyártottam a gyár üzetének megfelelő direktívákra. 1924. Tavasszal otthagynom és egy évi itáliai barangolás és stúdium után kiállításom van Romában. 1926, júniusban kiállításom Firenzében. Ir az il pikkolo risorgimento, A Giornale d'Italia és a vita artistica.”

Az olasz táj szépsége mellett a hazai táj is megihlette. 1932-ben egy hét alatt hat képet festett Esztergomban.

A hat festmény témája: A Szent Tamás-hegy a Várhegyről; Szent Tamás-hegyi részlet; A strand a Szent Tamás-hegyről; A Bazilika a Szent Tamás-hegy lépcsőjéről; A Kis-Duna Borz Kálmán halászbárkáival. A Szent Tamás-kálvária kápolna.

a javaslattevő aláírása:

Itt tartózkodása idején igen figyelemre méltó nyilatkozatot adott a helyi lapban a város karakteréről és hangulatáról.

„... Sajnos készületlenül jöttem Esztergomba és most látom, hogyha Esztergom lelkét akarom megismerni és lefesteni, vissza kell jönnöm. Belenéztem udvarokba is, kertekbe is. Itt-ott érdekes és értékes szobrokat láttam. Ezek a művészi emlékek a terekre kíváncsoznak. Mennyi, mennyi színes elevenséget lehetne az esztergomi tereknek adni.” mondta séta közben.

1933-ban művei szerepeltek a Múcsarnokban rendezett fiatal művészek kiállításán. Több értékes díjat nyert Magyarországon és külföldön. A plain-aire piktúra egyik igen tehetséges művelője, tengeri tájképeit világos színek és derült hangulat jellemzik.

Munkái között- képein kívül találkozhattunk plakettekkel, kisplasztikákkal, ötvösmunkákkal is.

A háború utáni években családi élete már Solymárhoz kötötte. Az itteni temetőben alussza örök álmát. Halálhíreről a külföldi sajtó így adott hírt:

„Bölcskey Ferenc, neves festőművész, a szentendrei festőtelep egykor jól ismert művésze, akinek ragyogó színes falusi idilljei modern feldolgozásban külföldre is eljutottak március 31-én Pomázon elhunyt. A kitűnő festőművész, aki Hunor néven karikaturista is volt egyúttal, nem volt a rendszer kegyeltje. A hazai lapok egy sorral sem emlékeztek meg róla, pedig élvonalbeli festő volt és csak a családi gyászrovatból szereztünk tudomást haláláról. Számos művész kollégája él kint a szabad világban, akik mindig a legnagyobb elismeréssel nyilatkoztak művészetéről.” (Chicago és Környéke, 1976-05-01 / 18. szám)

6. Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett:

Bölcskey Ferenc festőművész élete több szálon kötődik Pomázhoz. Munkái között az olasz táj mellett megtalálhatók a környék tájai (Csobánka, Budakalász, Esztergom, a Pilis hegység erdői.) Élete jelentős része kötődött Olaszországhoz, mely erősen hatott művészetére. A festői munkásságát művészettörténeti szakirodalom számontartja. A XX. század első felének jeles alkotója volt.

7. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források stb.)

Források:

- <https://budapestaukcio.hu/bolcskey-ferenc/list>
- Nemzeti Szalon kiállításainak katalógusai 1926
- Kislexikon / Képzőművészek Esztergomban a 20. században
- 8 Órai Újság, 1925-10-31 / 246. szám
- Új Barázda, 1926-06-29 / 144. szám
- Magyarság, 1926-07-02 / 146. szám
- Pesti Hírlap, 1926-10-31 / 249. szám
- Magyarság, 1926-10-31 / 248. szám
- Nemzeti Újság, 1926-10-29 / 246. szám
- Új Nemzedék, 1926. november (8. évfolyam, 249-272. szám) 1926-11-03 / 249. szám
- Temesvári Hírlap, 1926. november (24. évfolyam, 249-272. szám) 1926-11-11 / 256. szám
- Ország-Világ, 1926 (47. évfolyam, 1-52. szám) 1926-11-14 / 45-46. szám
- Nyugat, 1926. július-december (19. évfolyam, 13-24. szám) 1926 / 22. szám

a javaslattevő aláírása:

- *Budapesti Hírlap, 1931. március (51. évfolyam, 49–73. szám) 1931-03-01 / 49. szám*
- *8 Órai Ujság, 1932. január (18. évfolyam, 1-25. szám)1932-01-01 / 1. szám*
- *Pesti Hírlap, 1932. január (54. évfolyam, 1-25. szám)1932-01-01 / 1. szám*
- *Esti Kurir, 1932. január (10. évfolyam, 1-25. szám)1932-01-01 / 1. szám*
- *Magyar Hírlap, 1932. január 1932-01-01 / 1. szám*
- *Esztergom és Vidéke,1932-06-26 / 51.szám*
- *Magyarság, 1933. szeptember (14. évfolyam, 198-222. szám)1933-09-10 / 205. szám*
- *Nemzeti Sport, 1934. május (26. évfolyam, 85-105. szám)1934-05-04 / 87. szám*
- *Művészeti Lexikon I. A-K (Budapest, 1935)*
- *Művészeti Lexikon, Bp., 1965. Akadémiai.*
- *Chicago És Környéke, 1974 (69. évfolyam, 2-51. szám)1974-04-27 / 17. szám*
- *Chicago és Környéke, 1976-05-01 / 18. szám*
- *A Szentendrei Régi Művésztelep hetvenöt éve (Szentendre, 2003)*

8. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe (ha van):

.....

Kelt: Pomáz, 2023. december 23.

a javaslattevő aláírása:

III. KÖTELEZŐ MELLÉKLETEK

1. sz. melléklet: Fényképek

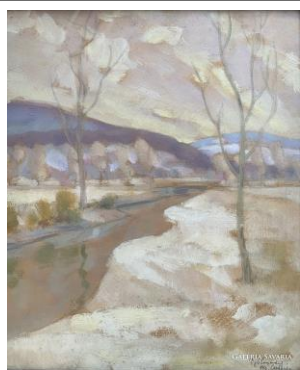

Bölskeyék egykori szépen felújított háza a József Attila utca 9-ban. Bölskey Ferenc sokat tartózkodott itt.

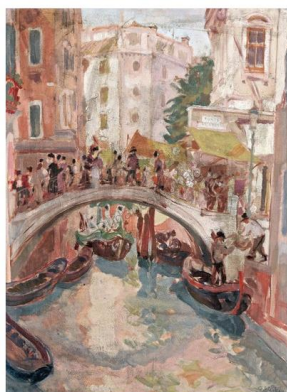
Bölskey Ferenc sírja a solymári katolikus temetőben

Művei közül néhány

Csobánka

Bölskey Ferenc
Apostolok hídjá (1928)

Bölskey Ferenc
Velence (1928)

Bölskey Ferenc
Velence

Bölskey Ferenc
Budakalász (1933)

Bölskey Ferenc
Velence (1935)

a javaslattevő aláírása:

2 sz. melléklet: - Hungarikum törvénynek való megfeleltetés

Bölcskey Ferenc (1897-1976) jeles magyar festő volt, olaszországi működése is figyelemre méltó. Nevét, művészeti munkásságát a festészeti galériák és szakmunkák említik a 20. század első felének művészete kapcsán.

A fenti melléleteket csatoltam:

Név	Típus	Méret
 Apostolok_hídja1928.jpg	JPG fájl	133 KB
 Bolcskey_Ferenc sírja_Solyár.jpg	JPG fájl	45 KB
 Bölcskei_ház.jpg	JPG fájl	105 KB
 Budakalász1933.jpg	JPG fájl	128 KB
 csobanka.jpg	JPG fájl	1 035 KB
 Velence.jpg	JPG fájl	108 KB
 Velence1928.jpg	JPG fájl	113 KB
 Velence1935.jpg	JPG fájl	108 KB

Kelt: Pomáz, 2023. december 23.

a javaslattevő aláírása:

3. sz. melléklet az Pomázi Települési Értéktárba való javaslatételhez:

HOZZÁJÁRULÓ NYILATKOZAT*

Alulírott hozzájárulok, hogy az általam készített és lentebb felsorolt a

„*Bölskey Ferenc festőművész munkássága*” című települési értéktárba való javaslatételhez, illetve a fentebb *csatolt dokumentumokat és fényképeket* a **Pomázi Települési Értéktár Bizottság**, (valamint a Pest Megyei Értéktár vagy ahhoz kapcsolódó intézmény, szervezet) korlátlanul, bármikor térítés- és díjmentesen felhasználhassa, nyilvánossá tegye a helyi értékek adminisztrációja, archiválása, dokumentálása és népszerűsítése céljából.

Kelt: Pomáz, 2023. december 23.

* A hozzájáruló nyilatkozat nem visszavonható!

a javaslattevő aláírása:

